

Pensioenbrochure
Pensioenregeling 2015
Stichting Pensioenfonds HaskoningDHV

Uitgave mei 2015, wijzigingen voorbehouden.

INHOUD	BLAD
1 INLEIDING	3
2 WAT IS HET KARAKTER VAN DE PENSIOENREGELING?	3
3 WAT BETAAL IK EN WAT BETAALT MIJN WERKGEVER VOOR MIJN PENSIOEN?	4
3.1 Vereffening	4
3.2 Betalingsvoorbehoud	4
3.3 Vaste pensioenpremie	4
4 WANNEER KAN IK MET PENSIOEN EN HOEVEEL PENSIOEN ONTVANG IK?	5
5 WAT GEBEURT ER ALS IK GA WERKEN BIJ EEN ANDERE WERKGEVER?	6
6 WAARDEOVERDRACHT	6
6.1 Wel of geen waardeoverdracht	6
7 WAT GEBEURT ER ALS IK IN DEELTIJD GA WERKEN?	6
8 HOEVEEL PENSIOEN ONTVANGEN MIJN PARTNER EN/OF KINDEREN ALS IK OVERLIJD?	7
8.1 Partnerpensioen en Tijdelijk partnerpensioen (Anw-hiaat)	7
8.2 Wezenpensioen	7
9 WAT GEBEURT ER ALS IK GA SCHEIDEN?	7
9.1 Andere verdeling van pensioen	8
9.2 Conversie van het pensioen	8
9.3 Aanvraag voor verdeling of conversie	8
10 WAT GEBEURT ER ALS IK WORD UITGEZONDEN NAAR HET BUITENLAND?	8
11 WAT GEBEURT ER ALS IK (DEELS) ARBEIDSONGESCHIKT WORD?	9
12 WELKE KEUZEMOGELIJKHEDEN HEB IK?	9
12.1 Vervroegen van de pensioendatum	9
12.2 Deeltijdpensioen	10
12.3 Omzetten van ouderdomspensioen in partnerpensioen	10
12.4 Omzetten van partnerpensioen in ouderdomspensioen	10
12.5 Variatie in hoogte pensioenuitkering	10
13 ONBETAALD VERLOF EN SENIORENVERLOF	10
13.1 Onbetaald verlof	10
13.2 Seniorenverlof	10
14 PENSIOENUITKERING	11
14.1 Uitbetaling	11
14.2 Inhoudingen op uw pensioenuitkering	11
15 VOORWAARDELIJKE TOESLAGVERLENING (INDEXATIE)	11
16 INFORMATIEVERPLICHTINGEN	11
16.1 Uw verplichtingen	11
16.2 Verplichtingen van het pensioenbureau	11
17 BIJSPAREN EN VRIJWILLIGE VOORTZETTING	12
18 KLACHTEN- EN GESCHILLENREGELING	12
19 NUTTIGE ADRESSEN	13
20 BEGRIPPENLIJST	14

1 INLEIDING

Het pensioenfonds

Het multi-ondernemingspensioenfonds (multi-opf) HaskoningDHV is ontstaan door een fusie van de ondernemingspensioenfondsen Stichting Pensioenfonds Haskoning en Stichting Pensioenfonds DHV per 1 januari 2015. Het multi-opf kent twee compartimenten: compartiment Haskoning en compartiment DHV die juridisch van elkaar zijn gescheiden. De deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden van de voormalige pensioenfondsen zijn bij de fusie overgegaan naar het betreffende compartiment. Nieuwe medewerkers van de werkgever na 1 januari 2015 worden deelnemers in het compartiment DHV. U bent dus deelnemer van het compartiment DHV van Stichting Pensioenfonds HaskoningDHV.

Wat is pensioen?

De pensioenregeling¹ van Stichting Pensioenfonds HaskoningDHV bestaat uit drie delen. Allereerst bouwt u pensioen op voor de oude dag. Dit noemen we ouderdomspensioen. Het is uw inkomen voor de periode vanaf uw pensionering. Ten tweede ontvangen uw nabestaanden inkomen als u overlijdt. Dit is nabestaandenpensioen. Dit krijgen uw nabestaanden ook als u overlijdt nadat u bij HaskoningDHV gestopt bent met werken. Het derde deel is een verzekering voor als u tijdens uw dienstverband arbeidsongeschikt wordt.

Deze brochure geeft antwoord op de vragen:

- Wat is het karakter van de pensioenregeling?
- Wat betaal ik en wat betaalt mijn werkgever voor mijn pensioen?
- Wanneer kan ik met pensioen en hoeveel pensioen ontvang ik?
- Wat gebeurt er als ik ga werken bij een andere werkgever?
- Wat gebeurt er als ik in deeltijd ga werken?
- Hoeveel pensioen ontvangen mijn partner en/of kinderen als ik overlijdt?
- Wat gebeurt er als ik ga scheiden?
- Wat gebeurt er als ik voor langere tijd word uitgezonden naar het buitenland?
- Wat gebeurt er als ik (deels) arbeidsongeschikt word?
- Welke keuzemogelijkheden heb ik?

Wij beschrijven in deze brochure de hoofdlijnen van uw pensioenregeling. Omdat ieders situatie kan verschillen, is het ondoenlijk om alle denkbare situaties op te nemen. We vragen hiervoor uw begrip. Heeft u vragen, stelt u deze dan gerust aan het pensioenbureau, op telefoonnummer 088 – 348 2190 of per e-mail pensioenfonds@rhdhv.com. Ook kunt u het pensioenreglement, te vinden op www.pensioenfondshaskoningdhv.nl of op te vragen bij het pensioenbureau, erop naslaan.

Bewaar deze brochure goed! Hij kan u namelijk in de toekomst nog van pas komen. De pensioenbrochure kunt u ook downloaden van www.pensioenfondshaskoningdhv.nl.

2 WAT IS HET KARAKTER VAN DE PENSIOENREGELING?

U bouwt elk jaar ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen op over uw bruto jaarsalaris. U ontvangt dus een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddelde salaris dat u hebt verdiend tijdens de jaren die u deelneemt in deze pensioenregeling. Dit type pensioenregeling noemen we een uitkeringsovereenkomst in de vorm van een middelloonregeling.

---

¹ Deze pensioenregeling betreft de pensioenregeling vanaf 2015. Zij heeft alleen betrekking op de opbouw van pensioen vanaf 1 januari 2015.

Pensioenfonds HaskoningDHV heeft een collectieve beschikbare premieregeling. Hierbij spreken de werkgever en de ondernemingsraad periodiek af welke vaste premie beschikbaar is voor de collectieve pensioenregeling². De werkgever betaalt een deel van de premie en u betaalt zelf een deel. Zie ook hoofdstuk 3.

Bij een collectieve beschikbare premieregeling is de verplichting van de werkgever beperkt tot het betalen van de werkgeversbijdrage. Stichting Pensioenfonds HaskoningDHV streeft er naar om met de financiële bijdragen van werkgever en werknemers een toereikend stabiel lange-termijnrendement te behalen, binnen verantwoorde risicogrenzen. Het behaalde rendement is de bron voor eventuele indexaties van de pensioenen.

Bij onvoldoende reserves van het pensioenfonds komen de financiële tegenvallers terecht bij de (gewezen) deelnemers en de pensioengerechtigden. Tegenvallers kunnen ontstaan door slechtere beleggingsopbrengsten, een dalende rente, een hogere levensverwachting of overlijden. Hierdoor is het mogelijk dat geen toeslagen (indexaties) worden verleend of dat er zelfs wordt gekort op het toegekende pensioen. Ook is het mogelijk dat de werknemerspremie hoger wordt.

Bij voldoende reserves van het pensioenfonds echter zijn de financiële meevallers (hogere beleggingsopbrengsten, een stijgende rente, een lagere levensverwachting) ook voor de (gewezen) deelnemers en de pensioengerechtigden.

3 WAT BETAAL IK EN WAT BETAALT MIJN WERKGEVER VOOR MIJN PENSIOEN?

Samen met de werkgever betaalt u de premie voor uw pensioenregeling. U betaalt 8,2% en de werkgever betaalt 19,9% van uw pensioengrondslag. Samen is de premie 28,1% van uw pensioengrondslag, waarvan de werkgever dus ruim tweederde deel voor zijn rekening neemt. De premie die u moet betalen voor de pensioenregeling houdt de werkgever maandelijks in op uw bruto salaris.

3.1 Vereffening

U bouwt pensioen op in het compartiment DHV van Stichting Pensioenfonds HaskoningDHV. Doordat alle nieuwe deelnemers meedoen in het compartiment DHV kan er een verschil in vergrijzing tussen compartiment DHV en compartiment Haskoning ontstaan met als gevolg een verschil in de actuariel benodigde premie per compartiment voor de jaarlijkse pensioenopbouw. Dit verschil zal worden opgeheven door een correctie op de verdeling van de inkomende vaste pensioenpremie over beide compartimenten toe te passen.

3.2 Betalingsvoorbehoud

De werkgever en de ondernemingsraad kunnen afspreken om de voor de pensioenregeling beschikbare premie te verlagen, bijvoorbeeld als de werkgever in financieel zeer slecht weer verkeert. Als deze situatie zich voordoet wordt het pensioen dat u nog zou opbouwen aan de gewijzigde omstandigheden aangepast. U wordt hiervan onmiddellijk schriftelijk op de hoogte gebracht. Het pensioen dat u al hebt opgebouwd verandert hierdoor overigens niet. De mogelijke wijziging betreft dus alleen het in de toekomst nog op te bouwen pensioen.

3.3 Vaste pensioenpremie

De werkgever en de ondernemingsraad hebben per 1 januari 2015 een vaste premie afgesproken als percentage van de pensioengrondslag. Hiervan betaalt de werkgever een deel en betaalt u een deel. Na vijf jaar zal de premie worden geëvalueerd. De werkgever en de ondernemingsraad kunnen dan een nieuwe vaste premie afspreken. Als deze premie onvoldoende zal zijn voor de bestaande pensioenregeling, dan zal het opbouwpercentage tijdelijk worden verlaagd. Als deze situatie zich voordoet zal het fonds de deelnemers en de werkgever hierover informeren.

---

² De huidige premie is overeengekomen voor de periode 1 januari 2015 tot en met 31 december 2019.

4 WANNEER KAN IK MET PENSIOEN EN HOEVEEL PENSIOEN ONTVANG IK?

Uw ouderdomspensioen gaat standaard in op de dag waarop u 67 jaar wordt. Vanaf die dag tot aan de laatste dag van de maand van uw overlijden ontvangt u dit pensioen. Het standaard ingaan van uw pensioen met 67 jaar betekent niet dat u pas vanaf uw 67ste met pensioen mag of moet gaan. Het is slechts een rekenleeftijd. U kunt zelf bepalen wanneer u uw levenslange ouderdomspensioen in wilt laten gaan. Wij kunnen ons voorstellen dat u het ouderdomspensioen eerder wilt laten ingaan. Afhankelijk van de keuze die u maakt zal het pensioenbureau voor u een definitieve berekening maken van de hoogte van uw ouderdomspensioen. Daarbij geldt altijd dat hoe eerder uw pensioen ingaat, hoe lager uw uitkering zal zijn. Dit komt omdat de uitkeringsperiode langer wordt als het pensioen eerder ingaat. Uiterlijk drie maanden voor de gewenste vervoegde ingangsdatum van uw pensioen dient u dit kenbaar te maken bij het pensioenbureau. Een dergelijke keuze is eenmalig en onherroepelijk. Zie ook paragraaf 12.1.

Uw pensioen is een aanvulling op de AOW-uitkering die u vanaf uw AOW-ingangsdatum ontvangt. Iedere Nederlandse ingezetene ontvangt deze uitkering vanaf de AOW-ingangsdatum van de Sociale Verzekeringsbank. Omdat het pensioen een aanvulling is op uw AOW wordt voor de opbouw van uw pensioen een franchise³ afgetrokken van uw pensioengevend jaarsalaris. Het pensioengevende jaarsalaris minus de franchise noemen we de pensioengrondslag⁴. U bouwt 1,875% pensioen op over uw pensioengrondslag. Deze 1,875% noemen we het opbouwpercentage. Er is in de pensioenregeling geen pensioenopbouw na de AOW-ingangsdatum. Elk jaar wordt uw dan opgebouwde pensioen mogelijk verhoogd met een toeslag om het pensioen waardevast te houden, zie ook hoofdstuk 15.

Het pensioengevend jaarsalaris is per 1 januari 2015 fiscaal beperkt tot maximaal € 100.000 en zal mogelijke toekomstige wijzigingen volgen.

De volgende voorbeeldberekening met **fictieve** getallen laat zien hoeveel pensioen u na twee jaar opbouw ontvangt.

jaar 1	pensioengevend jaarsalaris (= 12,96 x bruto maandsalaris)	€ 36.000	
	pensioengrondslag = € 36.000 -/- € 12.000 franchise	€ 24.000	
	opbouw in jaar 1 is € 24.000 x 1,875%		€ 450
	toeslag eind jaar 1 is 2%		€ 9
	-----		
	pensioen na jaar 1		€ 459
jaar 2	pensioengevend jaarsalaris (= 12,96 x bruto maandsalaris)	€ 40.000	
	pensioengrondslag = € 40.000 -/- € 12.000 franchise	€ 28.000	
	opbouw in jaar 2 is € 28.000 x 1,875% =		€ 525
	-----		
	opgebouwd na 2 jaar		€ 984
	toeslag eind jaar 2 is 1%		€ 10
	-----		
	pensioen na jaar 2		€ 994

Ieder jaar krijgt u van het pensioenfonds een overzicht van uw pensioenopbouw (UPO: Uniform Pensioenoverzicht). Hierin staat hoeveel pensioen u kunt verwachten wanneer u 67 jaar bent en wat u aan pensioen hebt opgebouwd.

³ Per 1 januari 2015 is de franchise € 13.449. De franchise wordt bevroren op € 13.449 totdat de franchise gelijk is aan de fiscaal minimale franchise. Daarna stijgt de franchise mee met de jaarlijkse indexatie van de fiscaal minimale franchise.

⁴ De pensioengrondslag wordt maandelijks vastgesteld.

5 WAT GEBEURT ER ALS IK GA WERKEN BIJ EEN ANDERE WERKGEVER?

Uw opbouw van ouderdomspensioen en partnerpensioen stopt wanneer u uit dienst gaat. Bij uw nieuwe werkgever bouwt u pensioen op in de regeling die bij uw nieuwe werkgever geldt. U kunt uw opgebouwde pensioen overdragen naar uw nieuwe pensioenuitvoerder. Zie hoofdstuk 6 Waardeoverdracht. Als u uw pensioen niet overdraagt, blijft het opgebouwde pensioen staan bij Stichting Pensioenfonds HaskoningDHV. Het pensioen wordt dan mogelijk opgehoogd met toeslagen, zie ook hoofdstuk 15.

U kunt uw deelname aan de pensioenregeling niet vrijwillig voortzetten. Alleen als u bij uitdiensttreding arbeidsongeschikt bent, hebt u recht op voortzetting van pensioenopbouw als beschreven in hoofdstuk 11.

6 WAARDEOVERDRACHT

Als u een nieuwe baan hebt (als u bij HaskoningDHV komt werken of als u bij HaskoningDHV vertrekt en elders gaat werken), stopt de pensioenopbouw bij uw oude werkgever en wordt u deelnemer aan de pensioenregeling van uw nieuwe werkgever. U kunt ervoor kiezen om het pensioen dat u hebt opgebouwd bij uw oude werkgever over te dragen naar de pensioenuitvoerder van uw nieuwe werkgever. Daardoor hebt u dan geen recht meer op pensioen van het oude pensioenfonds. Dit noemen we waardeoverdracht.

Nederlandse pensioenuitvoerders (pensioenfonds en pensioenverzekeraars) zijn verplicht om mee te werken aan verzoeken tot waardeoverdracht als de dekkingsgraad van beide pensioenuitvoerders boven de 100% is. Hiervoor moet u bij de pensioenuitvoerder van uw nieuwe werkgever een verzoek indienen, ook als de dekkingsgraad van één van beide pensioenuitvoerders onder de 100% is. De nieuwe pensioenuitvoerder vraagt een opgave van uw opgebouwd pensioen bij uw oude pensioenuitvoerder. Aan de hand daarvan zal uw nieuwe pensioenuitvoerder u een offerte voor de waardeoverdracht toesturen. Als u hiermee akkoord gaat, wordt de waardeoverdracht afgerond.

Voor grensoverschrijdende waardeoverdrachten gelden zeer veel (internationale) wettelijke en fiscale regels die de waardeoverdracht belemmeren. Hierdoor blijkt in de praktijk een waardeoverdracht bijna niet te realiseren. Daarom wenst het pensioenfonds niet mee te werken aan grensoverschrijdende waardeoverdrachten tenzij het pensioenfonds op grond van de wet wel verplicht is tot medewerking.

6.1 Wel of geen waardeoverdracht

Een praktisch voordeel van waardeoverdracht is dat uw pensioen te zijner tijd door één pensioenuitvoerder wordt uitbetaald. Op www.mijnpensioenoverzicht.nl kunt u een overzicht zien van de pensioenen die u hebt opgebouwd bij verschillende pensioenuitvoerders.

Om goed te kunnen beoordelen of waardeoverdracht voor u zinvol is moet u weten hoe de financiële situatie en wat de pensioenregeling van uw huidige en van de nieuwe pensioenuitvoerder is. Meer informatie kunt u opvragen bij uw huidige of nieuwe pensioenuitvoerder.

7 WAT GEBEURT ER ALS IK IN DEELTIJD GA WERKEN?

Als u in deeltijd werkt, heeft dat invloed op uw pensioenopbouw. Bij het werken in deeltijd wordt eerst de pensioengrondslag berekend alsof u voltijd blijft werken. Vervolgens wordt de pensioengrondslag vermenigvuldigd met de voor u geldende deeltijdfactor. De deeltijdfactor is de verhouding tussen het aantal uren dat u werkt (per week) en het bij de werkgever gebruikelijke aantal uren (per week).

8 HOEVEEL PENSIOEN ONTVANGEN MIJN PARTNER EN/OF KINDEREN ALS IK OVERLIJD?

Uw pensioenregeling bevat ook een nabestaandenpensioen voor uw partner (partnerpensioen) en uw kinderen (wezenpensioen). De volgende personen worden als partner beschouwd:

- degene met wie u gehuwd bent;
- degene met wie u bij de burgerlijke stand een geregistreerd partnerschap bent aangegaan;
- degene met wie u ongehuwd samenwoont (als u ten minste een half jaar samenwoont en u een samenlevingscontract hebt gesloten, waarvan u een kopie van de notariële akte overlegt).

Voor recht op een partnerpensioen moet u uw ongehuwd samenwonende partner hebben aangemeld bij het Pensioenfonds!

8.1 Partnerpensioen en Tijdelijk partnerpensioen (Anw-hiaat)

Als u overlijdt wanneer u nog bij HaskoningDHV in dienst bent, ontvangt uw partner levenslang 70% van het pensioen dat u zou hebben opgebouwd als u tot uw AOW-ingangsdatum zou hebben gewerkt. Dit heet het partnerpensioen. Daarnaast ontvangt uw partner dan een tijdelijk partnerpensioen, ook Anw-hiaat genoemd. Dit is 10% van uw laatste salaris⁵. Het tijdelijk partnerpensioen eindigt op de dag voor de AOW-ingangsdatum van uw partner.

Als u overlijdt wanneer u niet meer bij HaskoningDHV in dienst bent, bijvoorbeeld omdat u ergens anders bent gaan werken of omdat u met pensioen bent gegaan, ontvangt uw partner vanaf de volgende maand levenslang 70% van het pensioen dat u hebt opgebouwd.

8.2 Wezenpensioen

Als u overlijdt wanneer u nog bij HaskoningDHV in dienst bent, ontvangen uw kinderen 14% van het pensioen dat u zou hebben opgebouwd als u tot uw AOW-ingangsdatum zou hebben gewerkt. Dit heet het wezenpensioen. Uw kinderen ontvangen het wezenpensioen tot de leeftijd van 21 jaar. Studerende kinderen ontvangen zolang zij studeren een uitkering tot de leeftijd van 27 jaar.

Als u overlijdt wanneer u niet meer bij HaskoningDHV in dienst bent, ontvangen uw kinderen vanaf de volgende maand 14% van het pensioen dat u hebt opgebouwd.

9 WAT GEBEURT ER ALS IK GA SCHEIDEN?

Bij echtscheiding, scheiding van tafel en bed, en bij beëindiging van het geregistreerde partnerschap hebben u en uw ex-partner standaard elk recht op de helft van het ouderdomspensioen dat u hebt opgebouwd tijdens uw huwelijkse periode of periode van geregistreerd partnerschap.

Bij beëindiging van het ongehuwd samenwonen echter, houdt u – anders dan bij echtscheiding, scheiding van tafel en bed, of bij beëindiging van het geregistreerde partnerschap – recht op het *volledige* ouderdomspensioen.

Uw ex-partner houdt standaard in alle hiervoor genoemde gevallen recht op het volledige partnerpensioen dat u gedurende de gehele deelnemingsperiode hebt opgebouwd. Wel kan uw ex-partner afstand doen van het opgebouwde partnerpensioen. Uw ex-partner tekent hiervoor een “Afstandsverklaring”, die ook door u getekend wordt. Deze “Afstandsverklaring” vraagt u aan bij het pensioenbureau. Na ondertekening en bekrachtiging door het pensioenfonds is het volledige partnerpensioen weer van u.

---

⁵ Per 1 januari 2015 geldt voor het tijdelijk partnerpensioen (Anw-hiaat) een minimum van € 8.897 bruto per jaar bij een 100% dienstverband.

Na scheiden wordt het ouderdomspensioen en het partnerpensioen van uw ex-partner resp. het bijzondere ouderdomspensioen en het bijzondere partnerpensioen genoemd.

Vanaf het moment dat u het ouderdomspensioen ontvangt zal uw ex-partner het bijzondere ouderdomspensioen ontvangen. Als uw ex-partner eerder overlijdt dan u, dan zal u vanaf dat moment ook het bijzondere ouderdomspensioen van uw ex-partner gaan ontvangen. Het bijzondere partnerpensioen vervalt dan.

Als u eerder overlijdt dan uw ex-partner, dan zal uw ex-partner het bijzondere partnerpensioen ontvangen. Het bijzondere ouderdomspensioen voor uw ex-partner vervalt dan.

9.1 Andere verdeling van pensioen

U kunt in de huwelijkse- of partnerschapsvoorwaarden of in het scheidingsconvenant ook een andere verdeling voor ouderdomspensioen en partnerpensioen afspreken. U ontvangt na scheiding een opgave van het ouderdomspensioen als u tijdig aan het pensioenbureau alle relevante stukken heeft toegezonden. Uw ex-partner ontvangt na scheiding een opgave van het bijzondere ouderdomspensioen en het bijzondere partnerpensioen.

9.2 Conversie van het pensioen

U en uw ex-partner kunnen afspreken dat u het aan uw ex-partner toegewezen pensioen omzet (converteert) in een eigen ouderdomspensioen voor uw ex-partner. Conversie is alleen mogelijk bij echtscheiding of bij beëindiging van het geregistreerde partnerschap. Bij conversie wordt het partnerpensioen niet verdeeld maar omgezet in een hoger ouderdomspensioen voor uw ex-partner. Het geconverteerde ouderdomspensioen van uw ex-partner gaat niet in op uw pensioendatum (zoals bij verdeling) maar op de pensioendatum van uw ex-partner.

Als uw ex-partner eerder overlijdt dan u, dan vervalt het aan hem of haar toegekende ouderdomspensioen. Als u eerder overlijdt, dan behoudt uw ex-partner het aan hem of haar toegekende ouderdomspensioen.

9.3 Aanvraag voor verdeling of conversie

Een aanvraag tot verdeling (ook verevening genoemd) of conversie moet binnen twee jaar na de scheidingsdatum bij het pensioenbureau worden ingediend. Het formulier voor die aanvraag is verkrijgbaar bij uw echtscheidingsadvocaat. U kunt de brochure en het formulier ook downloaden van www.rijksoverheid.nl of van www.pensioenfondshaskoningdhv.nl. Om de standaardverdeling in behandeling te nemen is één handtekening (die van u of die van uw ex-partner) voldoende. Voor een andere verdeling of voor conversie zijn zowel uw handtekening als de handtekening van uw ex-partner vereist.

10 WAT GEBEURT ER ALS IK WORD UITGEZONDEN NAAR HET BUITENLAND?

Pensioenregeling

Wanneer u wordt uitgezonden naar het buitenland blijft de volledige pensioenregeling (ouderdomspensioen, partnerpensioen, wezenpensioen- en aanvullend arbeidsongeschiktheidspensioen) van kracht alsof u bij HaskoningDHV in Nederland zou werken.

AOW (Algemene ouderdomswet)

Wanneer u langer dan een jaar wordt uitgezonden naar het buitenland en het Thuisland en het Werkland geen verdrag hebben gesloten inzake de coördinatie van sociale zekerheidsstelsels, dan zal een vrijwillige verzekering worden gesloten bij de Sociale Verzekeringsbank of een ander alternatief van gelijkwaardig niveau worden aangeboden. Uw partner is zelf verantwoordelijk voor aanmelding van de vrijwillige verzekering bij de Sociale Verzekeringsbank. HaskoningDHV Nederland B.V. zal u een tegemoetkoming geven in de premie ter grootte van de minimaal vastgestelde premie. Hiervoor kan een declaratie worden ingediend onder overlegging van de factuur.

Overig

Voor alle overige bepalingen over pensioen en sociale verzekeringen (ziektewet, werkloosheidswet, AWBZ, AKW, e.d.) verwijzen wij u naar de uitzendvoorwaarden. Deze kunt u vinden op Insight.

11 WAT GEBEURT ER ALS IK (DEELS) ARBEIDSONGESCHIKT WORD?

U bent arbeidsongeschikt als u meer dan twee jaar ziek bent. U hebt dan volgens de wet recht op een arbeidsongeschiktheidsuitkering. Het UWV bepaalt voor hoeveel procent u arbeidsongeschikt bent. Als u arbeidsongeschikt wordt blijft u volledig pensioen opbouwen. U gaat dan minder premie betalen. Dit is afhankelijk van het arbeidsongeschiktheidspercentage. Als het UWV u 80% tot 100% arbeidsongeschikt verklaart hoeft u geen premie te betalen voor uw pensioenopbouw.

Als uw salaris hoger is dan de WIA-uitkeringsgrens hebt u recht op een aanvullend arbeidsongeschiktheidspensioen. Dit geldt voor de periode van uitkering van de WIA maar uiterlijk tot uw AOW-ingangsdatum. Als het UWV u 80% tot 100% arbeidsongeschikt verklaart is het aanvullende arbeidsongeschiktheidspensioen 75% van het deel van uw salaris boven de WIA-uitkeringsgrens⁶.

Voorbeeldberekening bij een arbeidsongeschiktheidspercentage van 100%

Pensioengevend jaarsalaris	€	53.000
WIA-uitkeringsgrens	-/- €	51.000
Verschil	€	2.000
Aanvullend arbeidsongeschiktheidspensioen (75%)	€	1.500

12 WELKE KEUZEMOGELIJKHEDEN HEB IK?

U hebt een aantal keuzemogelijkheden:

- vervroegen van de pensioendatum;
- deeltijdpensioen;
- omzetten van ouderdomspensioen in partnerpensioen;
- omzetten van partnerpensioen in ouderdomspensioen;
- variatie in de hoogte van de pensioenuitkering.

Afhankelijk van de keuze die u maakt verandert de hoogte van uw ouderdomspensioen en het partnerpensioen. Dit kunt u berekenen met behulp van factoren die in de bijlage bij het pensioenreglement staan. U kunt ook het pensioenbureau vragen voor u de effecten te berekenen. Dit doet het pensioenbureau graag voor u. Een definitief verzoek voor een keuzemogelijkheid moet u uiterlijk drie maanden vóór de gewenste ingangsdatum bij het pensioenbureau schriftelijk of per e-mail indienen. Een dergelijke keuze is eenmalig en onherroepelijk.

12.1 Vervroegen van de pensioendatum

Standaard is de leeftijd waarop u met pensioen gaat 67 jaar. U kunt de pensioendatum vervroegen maar niet eerder dan 56 jaar. Als u uw pensioen eerder in laat gaan, betekent dat wel dat uw uitkering lager is dan wanneer u op uw 67ste met pensioen zou gaan, omdat uw opbouw mogelijk vermindert en uw uitkering eerder ingaat.

---

⁶ De WIA-uitkeringsgrens per 1 januari 2015 is € 51.978.

12.2 Deeltijdpensioen

U kunt voor uw 67ste met deeltijdpensioen. Met uw werkgever spreekt u af voor welk deel van uw tijd u nog in dienst blijft. Het andere deel van uw tijd bent u met pensioen. Uw uitkering wordt lager, omdat uw opbouw vermindert (door minder premiebetaling) en een deel van uw uitkering eerder ingaat.

12.3 Omzetten van ouderdomspensioen in partnerpensioen

Wanneer u met pensioen gaat, kunt u een deel van uw ouderdomspensioen gebruiken om een hoger partnerpensioen te krijgen. Dit kan bijvoorbeeld wenselijk zijn als u nog maar weinig partnerpensioen hebt opgebouwd. Na het omzetten van uw ouderdomspensioen in partnerpensioen mag uw partnerpensioen, inclusief het in hoofdstuk 9 genoemde bijzondere partnerpensioen, in totaal niet hoger zijn dan 70% van het verlaagde ouderdomspensioen.

12.4 Omzetten van partnerpensioen in ouderdomspensioen

Wanneer u met pensioen gaat, kunnen u en uw partner (een deel van) uw partnerpensioen omzetten in extra ouderdomspensioen. Dit kan bijvoorbeeld wenselijk zijn als uw partner zelf een goed ouderdomspensioen heeft. Nadat u dat hebt gedaan houdt u geen of een lager partnerpensioen over. Voordat u die keuze maakt moet u dus zeker weten dat uw partner zelf over voldoende inkomen beschikt als uw pensioen wegvalt. Hebt u geen partner wanneer u met pensioen gaat, dan zal het partnerpensioen automatisch worden omgezet in een hoger ouderdomspensioen.

12.5 Variatie in hoogte pensioenuitkering

U kunt in de eerste periode een hogere uitkering ontvangen dan daarna. De uitkering in de eerste periode is 33,33% hoger dan in de tweede periode. U kiest of de eerste periode een periode van vijf of tien jaar is. De hoogte van het partnerpensioen verandert niet door de variatie in de hoogte van het ouderdomspensioen.

13 ONBETAALD VERLOF EN SENIORENVERLOF

13.1 Onbetaald verlof

Als u met onbetaald verlof gaat (bijvoorbeeld ouderschapsverlof of sabbatical), dan wordt het partnerpensioen en het arbeidsongeschiktheidspensioen op risicobasis voortgezet en bekostigd door de werkgever, ook na de door de wetgever verplichte periode van 18 maanden.

U kunt de opbouw van het ouderdomspensioen en de opbouw van het partnerpensioen ook vrijwillig voortzetten op basis van de oorspronkelijke arbeidsduur. U bekostigt voor deze opbouw dan zowel de werkgeverspremie als het werknemersdeel in de premie.

13.2 Seniorenverlof

In voorkomende gevallen kan de werkgever besluiten om u seniorenverlof toe te kennen. De pensioenregeling en de verdeling van de premiebetaling worden dan binnen de fiscale grenzen voortgezet op basis van de oorspronkelijke arbeidsduur. Voorwaarde is dat de omvang van het dienstverband na het aanvaarden van de deeltijdfunctie niet lager is dan 50% van de omvang van het dienstverband aan het eind van de periode direct voorafgaande aan de wijziging van de omvang van het dienstverband. Er is geen recht op seniorenverlof.

Als u bij seniorenverlof gebruik wilt maken van een door u gespaarde levensloopregeling om uw inkomen aan te vullen, dan is dit voor de werkgever geen reden om seniorenverlof uit te sluiten.

14 PENSIOENUITKERING

14.1 Uitbetaling

Wanneer u met pensioen gaat, krijgt u een opgave van de hoogte van uw ouderdomspensioen en, als dat op u van toepassing is, uw partnerpensioen. Hierop kunt u aflezen wat u maandelijks bruto aan pensioen gaat ontvangen.

Op het moment dat het ouderdomspensioen ingaat, heeft – indien van toepassing – uw ex-partner recht op uitbetaling van zijn of haar bijzonder ouderdomspensioen. Het pensioenfonds keert dit rechtstreeks uit aan uw ex-partner. Als uw ex-partner overlijdt, maakt het pensioenfonds het gehele ouderdomspensioen aan u over.

14.2 Inhoudingen op uw pensioenuitkering

Op uw pensioenuitkering moet nog loonheffing en premie Zorgverzekeringswet (Zvw) worden ingehouden voordat het pensioen aan u wordt uitbetaald. Elk jaar krijgt u een opgave waarop precies staat hoeveel pensioen aan u is uitgekeerd en wat daarop is ingehouden aan loonheffing en premie Zorgverzekeringswet.

15 VOORWAARDELIJKE TOESLAGVERLENING (INDEXATIE)

Voorwaardelijkheid

De toeslagverlening (indexatie) op uw opgebouwd pensioen is voorwaardelijk. Het bestuur van het pensioenfonds besluit jaarlijks, afhankelijk van de financiële positie van het fonds, of het wel of niet toeslagen op opgebouwde en ingegane pensioenen verleent. Als u in enig jaar een toeslag ontvangt, is het niet zeker of en in welke mate u in de toekomst ook toeslagen ontvangt. Er wordt geen geld gereserveerd voor toeslagverlening en er wordt geen pensioenpremie voor betaald. De toeslagverlening wordt gefinancierd uit het beleggingsrendement. U hebt geen recht op toeslagen.

Het pensioenfonds probeert ieder jaar toeslagen te verlenen. Zolang u deelnemer bent, probeert het pensioenfonds uw opgebouwde pensioen jaarlijks te verhogen met de loonindex (CBS: CAO lonen) of de prijsindex (CBS: CPI alle huishoudens afgeleid) als deze hoger is. Zodra u geen deelnemer meer bent, probeert het pensioenfonds uw opgebouwde of ingegane pensioen te verhogen met de stijging van de prijsindex (CBS: CPI alle huishoudens afgeleid). Het pensioenfonds tracht ook de pensioenen van uw eventuele ex-partner te verhogen met deze prijsindex.

16 INFORMATIEVERPLICHTINGEN

16.1 Uw verplichtingen

U bent verplicht om aan het pensioenbureau alle gevraagde informatie te verstrekken die voor de uitvoering van de pensioenregeling van belang is. Alleen dan kan het pensioenbureau de pensioenregeling op de juiste manier uitvoeren. Zo bent u verplicht om bij het fonds zo spoedig mogelijk melding te doen (met bewijsstukken) van een wijziging in uw persoonlijke levenssituatie. Denk hierbij aan het aangaan of beëindigen van uw relatie, een verhuizing of het overlijden van uw partner.

16.2 Verplichtingen van het pensioenbureau

Ieder jaar krijgt u van het pensioenbureau een overzicht van uw pensioenopbouw (UPO: Uniform Pensioenoverzicht). Hierin staat hoeveel pensioen u kunt verwachten wanneer u 67 jaar bent en wat u aan

pensioen hebt opgebouwd.

Het pensioenbureau verstrekt u bij beëindiging van uw deelname een opgave van uw tot dat moment opgebouwd ouderdomspensioen en partnerpensioen.

Het pensioenbureau verstrekt degene die ex-partner wordt en een aanspraak verkrijgt op bijzonder partnerpensioen een opgave van het opgebouwde partnerpensioen.

Wanneer u met pensioen gaat, krijgt u een opgave van de hoogte van uw ouderdomspensioen en, als dat op u van toepassing is, uw partnerpensioen.

Het pensioenbureau verstrekt u op verzoek:

- het pensioenreglement;
- een jaarverslag;
- een opgave van de hoogte van uw opgebouwd pensioen;
- een berekening van de effecten van de in hoofdstuk 12 genoemde keuzes;
- informatie over de hoogte van de dekkingsgraad van het pensioenfonds.

17 BIJSPAREN EN VRIJWILLIGE VOORTZETTING

Bijsparen voor het pensioen is **niet** mogelijk bij Stichting Pensioenfonds HaskoningDHV.

Vrijwillige voortzetting, anders dan bij onbetaald verlof zoals beschreven in hoofdstuk 13, is **niet** mogelijk bij Stichting Pensioenfonds HaskoningDHV.

18 KLACHTEN- EN GESCHILLENREGELING

Als u het niet eens bent met de manier waarop de statuten of het pensioenreglement wordt toegepast, kunt u een klacht indienen bij de directeur van het pensioenfonds. In de op te vragen klachten- en geschillenregeling staat beschreven hoe deze klachtprocedure werkt.

19 NUTTIGE ADRESSEN

Stichting Pensioenfonds HaskoningDHV

Laan 1914 nr. 35

Postbus 1388

3800 BJ Amersfoort

Telefoon 088 – 348 21 90

pensioenfonds@rhdhv.com

www.pensioenfondshaskoningdhv.com

Pensioenfederatie

Postbus 93158

2509 AD Den Haag

070 – 76 20 225 of 227

PF@pensioenfederatie.nl

www.pensioenfederatie.nl

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Postbus 90801

2509 LV Den Haag

070 - 333 44 44

www.rijksoverheid.nl

Sociale Verzekeringsbank

www.svb.nl

UWV (Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen)

Het districtskantoor is afhankelijk van uw woonplaats. U kunt dit nalezen op www.uwv.nl.

0900 – 9294

www.uwv.nl

Ombudsman Pensioenen

Postbus 93560

2509 AN Den Haag

070 – 3499 620

www.ombudsmanpensioenen.nl

Stichting Pensioenregister

www.mijnpensioenoverzicht.nl

AOW

Algemene Ouderdomswet.

AOW-ingangsdatum

De dag waarop u recht krijgt op een levenslang ouderdomspensioen op grond van de Algemene Ouderdomswet.

Deelnemer

Een deelnemer is een werknemer van HaskoningDHV Nederland B.V, Koninklijke HaskoningDHV Groep B.V. of DHV NPC B.V.

Franchise

De franchise is het bedrag dat wordt afgetrokken van het pensioengevende jaarsalaris om de pensioengrondslag te berekenen. Over het bedrag van de franchise bouwt u geen pensioen op. De opbouw wordt op deze wijze verlaagd omdat het pensioen een aanvullende uitkering is op de AOW-uitkering die u vanaf de AOW-ingangsdatum ontvangt.

Gewezen deelnemer

Als u geen pensioen meer opbouwt bij het pensioenfonds maar nog wel pensioenaanspraken bij het pensioenfonds hebt staan dan bent u een gewezen deelnemer, ook wel slaper genoemd.

Loonindex

Het percentage waarmee de loonindex (CBS: CAO lonen) over de maand december van het voorafgaande kalenderjaar is gestegen ten opzichte van de loonindex over de maand december van het daaraan voorafgaande kalenderjaar.

Opbouwpercentage

Het percentage van de pensioengrondslag waarmee u elk jaar pensioen opbouwt.

Ouderdomspensioen

De uitkering die u ontvangt vanaf de pensioeningangsdatum tot het moment dat u komt te overlijden.

Partner

Degene met wie u gehuwd bent, bij de burgerlijke stand een geregistreerd partnerschap bent aangegaan, of degene met wie u een gezamenlijke huishouding voert zoals omschreven in het pensioenreglement.

Partnerpensioen

De uitkering die uw partner ontvangt na uw overlijden.

Pensioenfonds

Stichting Pensioenfonds HaskoningDHV

Pensioengevend jaarsalaris

Het pensioengevend jaarsalaris is $12,96 \times \{ \text{Bruto Maand Salaris plus arbeidsmarkttoeslag (indien van toepassing) plus functietoeslag (indien van toepassing)} \}$. Het pensioengevend jaarsalaris is fiscaal beperkt tot maximaal € 100.000 en zal mogelijke toekomstige wijzigingen volgen.

Pensioengrondslag

Het deel van uw pensioengevend jaarsalaris waarover u pensioen opbouwt. Dit is het pensioengevende jaarsalaris minus de franchise.

Prijsindex

Het percentage waarmee het consumentenprijsindexcijfer (alle huishoudens, afgeleid) over de maand december van het voorafgaande kalenderjaar is gestegen ten opzichte van het consumentenprijsindexcijfer (alle huishoudens, afgeleid) over de maand december van het daaraan voorafgaande kalenderjaar.

WIA

Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen.